

2 czerwca 2007

Czwarty raport europejski

Komisja Europejska opublikowała „4 -ty Raport na temat spójności społeczno-ekonomicznej”. Co trzy lata, zgodnie z wymogami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie z realizacji polityki spójności w krajach Wspólnoty.

W poprzednim tygodniu Komisja Europejska opublikowała „4 -ty Raport na temat spójności społeczno-ekonomicznej” – informuje Paweł Klimek. Co trzy lata, zgodnie z wymogami Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie z realizacji polityki spójności w krajach Wspólnoty. Polityka spójności zwana kiedyś polityką regionalną jest podstawowym instrumentem Unii Europejskiej zmierzającym do niwelowania różnic i wyrównania poziomów życia w państwach i regionach Unii Europejskiej.

Jest to już czwarte z kolei tego typu opracowanie będące równocześnie sprawozdaniem z okresu programowania w latach 2000- 2006. W raporcie KE przedstawiła pierwszą oceną wpływu europejskiej polityki spójności na rozwój europejskich regionów. Zawierający blisko 200 stron raport omawia również stan przygotowań do nowego okresu programowania w latach 2007-2013.

Opublikowane 30 maja sprawozdanie po raz pierwszy przedstawia sytuację gospodarczą, społeczną i terytorialną w 27 państwach członkowskich rozszerzonej Unii i jej 268 regionach. Jest to szczegółowa analiza sytuacji w regionach pod względem PKB, zatrudnienia, wydajności i innych wskaźników ekonomiczno-społecznych. Raport przedstawia także szereg wyzwań, przed którymi w nadchodzących latach staną państwa członkowskie i regiony.

„4-ty Raport na temat spójności społeczno-ekonomicznej” składa się z następujących części:

§ Sytuacja gospodarcza, społeczna i terytorialna oraz trendy w państwach członkowskich i regionach 27 państw UE

§ Wpływ polityki spójności

§ Polityki krajowe a spójność

§ Polityka Wspólnoty a spójność

§ Najważniejsze wskaźniki regionalne

Z analizy przedstawionej przez Komisję Europejską wynika, że w ostatniej dekadzie zmniejszyły się różnice w dochodach i poziomie zatrudnienia w całej Unii Europejskiej. Niemniej wyrównania wymagają jeszcze duże różnice pomiędzy najmniej zamożnymi a resztą mieszkańców.

Niepokojący jest trend w zmniejszaniu wysokości wydatków na inwestycje publiczne. W 1993 r. inwestycje publiczne wyniosły około 2,9 % PKB. Dwanaście lat później spadły do około 2,4 % PKB. Jest to wynik starzenia się społeczeństwa (reformy emerytur, bardziej kosztowne systemy edukacji i opieki zdrowotnej).

Zdaniem autorów raportu polityka spójności miała istotny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy w UE przyczyniając się w istotny sposób do wzrostu PKB. Najbardziej na unijnej polityce spójności skorzystały takie kraje jak Grecja gdzie wzrost PKB był aż o 2,8 %, a w Portugalii o 2,0 %. Polityka spójności przyczyniła się do redukcji wykluczenia społecznego i ubóstwa, dzięki jej instrumentom dziewięciu milionów osób rocznie miało możliwość zmiany bądź podniesienia kwalifikacji zawodowych. W latach 2000-2005 w sześciu krajach stworzono ponad 450 000 miejsc pracy brutto.

Jak przewiduje Komisja Europejska dzięki tej polityce w okresie 2007-2013 nastąpi wzrost PKB Litwy, Łotwy i Republiki Czeskiej o około 8,5 %, Polski o około 5,5 %, a Grecji o około 3,5 %.

Pozytywnym elementem w państwach unijnych jest proces decentralizacji finansów publicznych, wydatki na poziomie regionalnym i lokalnym rosły w skali rocznej o 3,6 %, co oznacza szybszy wzrost niż PKB (1,7 %) i wydatki publiczne ogółem (2,4 %). W raporcie podkreślano również możliwość podniesienia efektywności polityki spójności poprzez powiązanie jej z innymi obszarami działania UE takimi jak badania i rozwój, polityka konkurencji i pomocy publicznej.

Polska w raporcie osiąga 50,7% przeciętnej unijnej PKB per capita, najbogatszym regionem jest województwo mazowieckie z średnią 76.8% unijnego dochodu na mieszkańca, drugie w kolejności jest województwo śląskie - 57% zaraz za nim plasuje się wielkopolskie - 54%, najuboższe jest lubelskie - 35,2 % unijnego PKB na głowę.

Czwarty raport jest podstawą do dyskusji o przyszłości polityki spójności po roku 2013. Zostanie ona rozpoczęta na Czwartym Forum Spójności, w dniach 27-28 września w Brukseli, w którym będą uczestniczyli przedstawiciele państw członkowskich, regionów, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i świata nauki.

Aby przygotować debatę raport zawiera listę pytań KE będących podstawą do szerokiej dyskusji o tym jak powinna wyglądać polityka spójności po roku 2013:

Jakie wnioski można wyciągnąć z doświadczeń zebranych w trakcie przygotowania programów na lata 2007-2013? - W tym kontekście oraz w świetle analiz zawartych w niniejszym sprawozdaniu: w jakim stopniu polityka spójności staje na wysokości zadania wobec nowych wyzwań, przed jakimi znajdują się regiony europejskie w najbliższych latach?

W jaki sposób regiony mają reagować na presję konkurencji o dynamicznej strukturze w sektorach nisko i średnio zaawansowanych technologicznie?

Zważywszy na duże rozbieżności regionalne w sferze liczby urodzeń, śmiertelności i przepływów migracyjnych, jaką rolę w obliczu zmian demograficznych ma do odegrania polityka spójności?

W jakim stopniu można uznać zmiany klimatyczne za wyzwanie dla polityki spójności?

W jaki sposób, w tak nowym kontekście, polityka spójności może lepiej posłużyć wypracowywaniu zintegrowanego i bardziej elastycznego podejścia do rozwoju i wzrostu gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy?

W jaki sposób polityka spójności może sprawniej propagować harmonijny, zrównoważony i trwały wzrost, zważywszy na różnorodność terytorialną UE, od obszarów mniej uprzywilejowanych, wysp, obszarów wiejskich i nadmorskich, po miasta, podupadające regiony przemysłowe i inne obszary o szczególnych warunkach geograficznych?

Jakie znaczenie mają wyzwania zidentyfikowane w sprawozdaniu dla wartości kluczowych dla spójności społecznej, takich jak włączenie, integracja i szanse dla wszystkich? Czy konieczne są dalsze wysiłki w celu przewidywania i równoważenia ich wpływu?

Jakie umiejętności zawodowe będą w przyszłości kluczowe dla obywateli UE, by mogli sprostać nowym wyzwaniom?

Jakie są najważniejsze kompetencje, które należy rozwinąć na poziomie regionalnym, by regiony stały się konkurencyjne na rynkach światowych?

W nawiązaniu do oceny powyższych zagadnień - jak należy ocenić system zarządzania w sferze polityki spójności na lata

2007-2013?

Mając na uwadze potrzebę sprawnego zarządzania programami polityki spójności, jaki jest optymalny podział zadań między Wspólnotą, państwami członkowskimi i regionami w ramach wielopoziomowego prawowania rządów?

W jaki sposób można zwiększyć skuteczność polityki spójności we wspieraniu polityki publicznej państw członkowskich i regionów? Jakie mechanizmy wykonawcze mogłyby uprzystępnąć politykę spójności użytkownikom, a przy tym bardziej zorientować ją na osiągnięcie wyników?

W jaki sposób można wzmocnić związki polityki spójności z innymi dziedzinami polityki na szczeblu krajowym i wspólnotowym w celu osiągnięcia wzmożonego efektu synergii i uzupełniających się rezultatów?

Jakie są nowe możliwości współpracy między regionami – zarówno w ramach UE, jak i poza nią?

Źródło: <http://www.samorzad.pap.com.pl/>